

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Tapani, A. & Ruhaalahti, S. (2023) Yhteisöllisyys ja osallistavuus osana pedagogisen osaamisen kehittymistä TAMKissa. TAMK-blogi, 17.4.2023.

URL: <https://blogs.tuni.fi/tamkblogi/teema2/yhteisollisyys-ja-osallistavuus-osana-pedagogisen-osaamisen-kehittymista-tamkissa/>

Yhteisöllisyys ja osallistavuus osana pedagogisen osaamisen kehittymistä TAMKissa

17.4.2023 — Arja Hautala

Opetus- ja ohjaushenkilöstön korkeakoulupedagogista osaamista vahvistetaan TAMKissa. Osaamisen vahvistamisen tueksi on viime vuonna julkistettu pedagogiset periaatteet. Näitä ovat oppimislähtöisyys, yhteisöllisyys ja osallistavuus, työelämän kehittämisasiantuntijuus ja kestävä tulevaisuus. Periaatteet suuntaavat tutkinto-ohjelmien, muiden koulutusten, opintokokonaisuuksien ja opintojaksojen pedagogisia ratkaisuja. Keskitymme tässä blogitekstissä yhteisöllisyyden ja osallistavuuden periaatteeseen.

Yhteisöllisyys ja osallistavuus

Yhteisöllisyydellä ja osallistavuudella tarkoitamme sitä, että oppiminen toteutuu olemalla ja tekemällä yhdessä muiden kanssa. Siinä hyödynnämme monitieteisiä ja -kulttuurisia toimintatapoja sekä etsimme ja edistämme niitä. Keskiössä on oppijayhteisöjen yhteisöllisen ja tiedollisen työskentelyn tukeminen.

Opetuksessa ja oppimisessa tuotamme yhdessä pohdittuja, eettisesti kestäviä ratkaisuja. Toimintamme ja oppimisympäristömme tukevat moninaisuutta ja saavutettavuutta.

Keskeistä on oppimisen ja työskentelyn yhteisöllinen, sosiaalinen luonne ja opettajan tuki sitä kohti. Sosiaalisessa oppimisessa (Wenger 1998) oppijoilla on jotain yhteistä: ihmiset ovat kiinnittyneitä oppimaan yhdessä. Oppijayhteisö ei ole vain pelkkä ”kaverikerho”, vaikka silläkin on oma merkityksensä opintoihin kiinnittymisessä ja minäpystyvyyden tukemisessa (ks. Yli-Rämi & Tapani 2020) vaan oppijayhteisöä määrittää jaettu päämäärä ja kiinnostus oppimiseen. Kuuluminen edellyttää sitoutumista päämäärään ja ryhmän jäseniin sekä osaamisen jakamista.

Yhteisöllisessä oppimisessa ja toiminnassa jäsenet sitoutuvat yhteisiin tehtäviin, auttavat toisiaan ja jakavat tietoa. He rakentavat vuorovaikutussuhteita, jotka auttavat heitä oppimaan toisiltaan. Yhteisöllisessä oppimisessa jäsenet jakavat kokemuksia, tarinoita, työkaluja, ongelmien ilmaisujen ja ratkaisujen tapoja (ks. Tapani ym. 2016; Wenger 1998; Wenger 2009). Opettajan tehtävä on tukea oppijayhteisöjen syntymistä ja jokaisen osallisuutta siinä. Oppijayhteisön rakentamista voidaan tukea dialogimenetelmin (Aarnio, 2012) ja siitä edelleen tukien yhteisöllisen dialogisen tiedonrakentamisen keinoin (Ruhalahti, 2019).

Osallistuminen ei tarkoita vain paikallista ja tiettyjen ihmisten kanssa toimimista, vaan se kattaa yksilön monimuotoisen ja aktiivisen osallistumisen erilaisten yhteisöjen käytänteisiin (Wenger 1998). Tämän vuoksi yhteisöllisyyden ja osallistavuuden keskeisiä osatekijöitä ovat kieli- ja kulttuuritietoisuus, yhdessä oppimisen lainalaisuudet, opettajuuden merkitys oppijayhteisön jäsenyyteen kasvamisessa ja oppimisympäristöissä sosiaalisten suhteiden rakentumisen tukeminen.

Miten sinä olet edistämässä yhteisöllisyyttä ja osallistavuutta?

TAMKissa on nyt julkaistu Yhteisöllisyys ja osallistavuus -pedagogista periaatetta tukevat neljä digitaalista mikro-osaamismerkkiä.

Nämä osaamismerkit ovat:

- opettaja yhteisöllisyysosaajana
- osallistavat opetusmenetelmät
- digitaalisen yhteisön tukeminen
- kieli- ja kulttuuritietoisuus.

Osaamismerkkiperhe täydentyy syksyllä 2023 opettajatuutoroinnin merkillä. Yhteisöllisyys ja osallistavuus korkeakoulussa -metamerkin ansaitsee saavutettuaan osaamista kolmen mikromerkin kautta. Jokaisessa osaamisyksikössä asetetaan tavoitteet vuosittaiselle korkeakoulupedagogiselle kehitymiselle.

Kannustamme jokaista TAMKin opetus- ja ohjaushenkilöstöön kuuluvaa miettimään, miten juuri sinä olet edistämässä yhteisöllisyyttä ja osallistavuutta. Osaaminen esiin tämän teeman osalta: paikoillanne, valmiit, hep!

Pedagogisia periaatteita esittelevän blogisarjan ensimmäinen osa, [Oppimislähtöisyys osana pedagogisen osaamisen kehittymistä](#), on julkaistu 15.2.2023.

Lisätietoa digitaalisten osaamismerkkien hakemisesta (vaatii kirjautumisen TAMKin intraan):

<https://intra.tuni.fi/fi/laatu-ja-toiminnanohjaus/strategia/kehittamishankkeet-ja-ohjelmat/pedagoginen-kehittamisohjelma>

Kirjoittajat:

Yliopettaja Annukka Tapani ja yliopettaja Sanna Ruhalahti, Pedagogiset ratkaisut ja kulttuuri Teaching and Learning Centre, TAMK

Lähteet:

Aarnio, H. (2012). Dialogimenetelmät. <https://www5.hamk.fi/dialogi/diale/>

Tapani, A., Kukkonen, H. & Lehtonen, H. (2016). ”Oppiikohan täs nyt siis mitä” – Opettajaidentiteetin rakentumiseen liittyvät tunteet yrittävyyspainotteisessa ammatillisessa opettajankoulutuksessa. *Yrittäjyyskasvatuksen aikakauskirja* 2016, 7–36. (not available online)

Wenger, E. (1998). *Communities of practice: Learning, meaning and identity*. Cambridge: University Press.

Wenger, E. (2009). A Social Theory of Learning. In K. Illeris (Ed.) *Contemporary theories of learning. Learning theorists ... in their own words*. New York: Routledge. 209 –218.

Ruhalhti, S. (2019). Dialogisella yhteisöllisellä tiedonrakentamisella suunnataan syväoppimiseen. Teoksessa Timonen, Mäkelä ja Lukkarinen (toim.) *Kampuksella digittää*. HUMAK julkaisut, 84–91.

Yli-Rämi, H. & Tapani, A. (2020). Opiskeluyhteisön merkitys minäpystyvyyden kehittämisessä. TAMKjournal 12.8.2020. <https://tamkjournal.tamk.fi/opiskeluyhteison-merkitys-minapystyvyyden-kehittamisessa/>

Kuva: Pixabay